ROZHODNUTIA

VYKONÁVACIE ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2018/209

z 8. februára 2018,

ktorým sa udeľuje výnimka, o ktorú požiadalo Írsko na základe smernice Rady 91/676/EHS o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov

[oznámené pod číslom C(2018) 624]

(Iba anglické znenie je autentické)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na smernicu Rady 91/676/EHS z 12. decembra 1991 o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov ([1]), a najmä na bod 2 tretí pododsek prílohy III k uvedenej smernici,

keďže:

(1) V smernici 91/676/EHS sa stanovujú pravidlá ochrany vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov. Ak sa množstvo hnoja, ktoré má členský štát v úmysle každoročne povoliť na hektár, líši od množstva uvedeného v bode 2 druhom pododseku prvej vete prílohy III k uvedenej smernici, musí sa toto množstvo stanoviť tak, aby sa neohrozilo dosiahnutie cieľov uvedených v článku 1 smernice 91/676/EHS, a musí byť odôvodnené na základe objektívnych kritérií, akými sú dlhé obdobie rastu a plodiny s vysokou absorpciou dusíka.

(2) Komisia 22. októbra 2007 prijala rozhodnutie 2007/697/ES ([2]), ktorým sa udeľuje výnimka, o ktorú požiadalo Írsko na základe smernice 91/676/EHS, a ktorou sa umožňuje aplikácia maštaľného hnoja v objeme maximálne 250 kg dusíka na hektár ročne za určitých podmienok v poľnohospodárskych podnikoch s najmenej 80 % trávnych porastov v kontexte Írskeho akčného programu, ako sa implementuje v *nariadeniach Európskych spoločenstiev (správna poľnohospodárska prax zameraná na ochranu vôd) z roku 2006* (*právny akt č. 378 z roku 2006*).

(3) Dňa 24. februára 2011 Komisia prijala rozhodnutie 2011/127/EÚ ([3]), ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2007/697/ES a ktorým sa výnimka predlžuje do 31. decembra 2013, v kontexte Írskeho akčného programu, ako sa implementuje v *nariadeniach Európskych spoločenstiev (správna poľnohospodárska prax zameraná na ochranu vôd) z roku 2010 (právny akt č. 610 z roku 2010).*

(4) Dňa 27. februára 2014 Komisia prijala rozhodnutie 2014/112/EÚ ([4]), ktorým sa udeľuje výnimka, o ktorú požiadalo Írsko na základe smernice 91/676/EHS, a ktorou sa umožňuje aplikácia maštaľného hnoja v objeme maximálne 250 kg dusíka na hektár ročne za určitých podmienok v poľnohospodárskych podnikoch s najmenej 80 % trávnych porastov v kontexte Írskeho akčného programu, ako sa implementuje v *nariadeniach Európskych spoločenstiev (správna poľnohospodárska prax zameraná na ochranu vôd) z roku 2014* (*právny akt č. 31 z roku 2014*). Platnosť rozhodnutia 2014/112/EÚ uplynul 31. decembra 2017.

(5) Výnimka udelená rozhodnutím 2014/112/EÚ sa v roku 2016 týkala 6 802 poľnohospodárskych podnikov, čo zodpovedá približne 5,4 % celkového počtu chovateľov pasúceho sa dobytka, 20,2 % celkového počtu dobytčích jednotiek a 9,3 % celkovej čistej poľnohospodárskej plochy v Írsku.

([1]) Ú. v. ES L 375, 31.12.1991, s. 1.

([2]) Rozhodnutie Komisie 2007/697/ES z 22. októbra 2007, ktorým sa udeľuje výnimka, o ktorú požiadalo Írsko na základe smernice Rady 91/676/EHS o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov (Ú. v. EÚ L 284, 30.10.2007, s. 27).

([3]) Rozhodnutie Komisie 2011/127/EÚ z 24. februára 2011, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2007/697/ES, ktorým sa udeľuje výnimka, o ktorú požiadalo Írsko na základe smernice Rady 91/676/EHS o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov (Ú. v. EÚ L 51, 25.2.2011, s. 19).

([4]) Vykonávacie rozhodnutie Komisie 2014/112/EÚ z 27. februára 2014 o udelení výnimky, o ktorú požiadalo Írsko na základe smernice Rady 91/676/EHS o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov (Ú. v. EÚ L 61, 1.3.2014, s. 7).

(6) Írsko predložilo 7. marca 2017 Komisii žiadosť o predĺženie danej výnimky na základe bodu 2 tretieho pododseku prílohy III k smernici 91/676/EHS.

(7) Írsko uplatňuje v súlade s článkom 3 ods. 5 smernice 91/676/EHS na celom svojom území akčný program.

(8) Údaje za roky 2012 – 2015, ktoré Írsko poskytlo v rámci povinnosti podávať správy stanovenej v článku 10 smernice 91/676/EHS, poukazujú na všeobecne dobrú kvalitu vôd. Všetky monitorovacie stanice podzemných vôd v Írsku vykazujú priemernú koncentráciu dusičnanov pod 50 mg/l a 87 % z nich vykazuje priemernú koncentráciu dusičnanov pod 25 mg/l. Všetky monitorovacie stanice povrchových vôd v Írsku vykazujú priemernú koncentráciu dusičnanov pod 40 mg/l a 99,5 % z nich vykazuje priemernú koncentráciu dusičnanov pod 25 mg/l.

(9) Počet hospodárskych zvierat v Írsku sa za posledných niekoľko rokov zvýšil. V období rokov 2012 – 2015 sa v porovnaní s rokmi 2008 až 2011 zvýšil počet hovädzieho dobytka o 3,8 %, počet ošípaných o 3,7 % a počet oviec o 5,1 %, čo svedčí o zvrátení poklesu v predchádzajúcom sledovanom období. Priemerná záťaž z hnoja hospodárskych zvierat v období rokov 2012 – 2015 bola 104 kg/ha, podobne ako v rokoch 2008 – 2011. Priemerná záťaž z fosforu v období rokov 2012 – 2015 bola 15 kg/ha, takisto podobne ako v rokoch 2008 – 2011. Priemerný objem použitých priemyselných dusíkatých hnojív vzrástol o 5 % v období rokov 2012 – 2015 v porovnaní s rokmi 2008 – 2011. Priemerný objem použitých priemyselných fosforečných hnojív vzrástol o 32,7 % v období rokov 2012 – 2015 v porovnaní s rokmi 2008 – 2011. Priemerný objem použitých priemyselných fosforečných hnojív v období rokov 2012 – 2015 bol však stále o 9,5 % nižší než v rokoch 2004 – 2008 ([1]).

(10) V Írsku je 92 % poľnohospodárskej pôdy pokrytých trávnatými porastmi. V poľnohospodárskych podnikoch s trávnymi porastmi sa 50 % pôdnej plochy obhospodaruje extenzívne, a preto majú relatívne nízku mieru zaťaženia a nízku mieru používania hnojív, 21 % sa obhospodaruje v rámci agroenvironmentálnych programov a len 9,3 % sa obhospodaruje intenzívne. 8 % sa využíva ako orná pôda. Priemerné použitie chemického hnojiva na trávnych porastoch predstavuje 80 kg/ha dusíka a 8 kg/ha fosforu ([1]).

(11) Írska klíma, charakteristická rovnomerným rozdelením ročných zrážok počas celého roka a pomerne malým rozsahom ročných teplôt, je priaznivá pre dlhé vegetačné obdobie tráv, ktoré sa pohybuje od 330 dní za rok na juhozápade do asi 250 dní za rok na severovýchode ([2]).

(12) Komisia po preskúmaní žiadosti Írska v súlade s bodom 2 tretím pododsekom prílohy III k smernici 91/676/EHS, v kontexte írskeho akčného programu a na základe skúseností získaných pri uplatňovaní výnimky stanovenej v rozhodnutiach 2007/697/ES a 2014/112/EÚ usudzuje, že množstvo hnoja, ktoré Írsko navrhuje aplikovať, teda 250 kg dusíka na hektár za rok, neovplyvní dosiahnutie cieľov stanovených v smernici 91/676/EHS za predpokladu, že budú splnené určité prísne jednotlivé podmienky, ktoré by sa mali uplatňovať na poľnohospodárov, na ktorých sa vzťahuje povolenie.

(13) Z podkladových materiálov predložených Írskom vyplýva, že navrhované množstvo 250 kg dusíka na hektár za rok v poľnohospodárskych podnikoch s podielom trávnatých porastov vo výške najmenej 80 % je opodstatnené na základe objektívnych kritérií, ako napríklad dlhé vegetačné obdobie a vysoké výnosy tráv s vysokou absorpciou dusíka.

(14) Platnosť rozhodnutia 2014/112/EÚ uplynie 31. decembra 2017. S cieľom zabezpečiť, aby príslušní poľnohospodári naďalej využívali výhody vyplývajúce z uvedenej výnimky, je vhodné prijať toto rozhodnutie.

(15) Opatrenia stanovené v tomto rozhodnutí sú v súlade so stanoviskom Výboru pre dusičnany zriadeného podľa článku 9 smernice 91/676/EHS,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Výnimka

Výnimka, o ktorú Írsko požiadalo listom zo 7. marca 2017 s cieľom umožniť, aby sa na pôdu aplikovalo väčšie množstvo maštaľného hnoja, než je stanovené v bode 2 druhom pododseku prvej vete prílohy III k smernici 91/676/EHS, sa udeľuje s výhradou splnenia podmienok stanovených v tomto rozhodnutí.

([1]) Ministerstvo poľnohospodárstva, potravinárstva a námorných záležitostí, Írsko.
([2]) Teagasc – štátny orgán pre rozvoj poľnohospodárstva a potravinárstva, Írsko.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto rozhodnutia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

a) „poľnohospodárske podniky s trávnym porastom“ sú podniky, v ktorých trávnaté plochy tvoria 80 % alebo viac z hnojenej poľnohospodárskej plochy;

b) „pasúci sa dobytok“ je hovädzí dobytok (s výnimkou jatočných teliat), ovce, jelenia zver, kozy a kone;

c) „trávnatá plocha“ je plocha s trvalým alebo dočasným trávnym porastom (dočasný znamená kratší ako štyri roky);

d) „parcela“ je samostatné pole alebo skupina polí, ktoré sú homogénne, pokiaľ ide o plodiny, druh pôdy a spôsoby hnojenia;

e) „plán hnojenia“ je predbežný výpočet plánovaného využívania a dostupnosti živín;

f) „evidencia hnojenia“ je bilancia živín na základe ich skutočného využívania a spotreby.

Článok 3

Rozsah pôsobnosti

Táto výnimka sa vzťahuje na poľnohospodárske podniky s trávnym porastom, ktorým sa udelilo povolenie v súlade s článkom 4.

Článok 4

Každoročná žiadosť a záväzok

1. Poľnohospodári s trávnym porastom môžu príslušným orgánom predložiť žiadosť o ročné povolenie na aplikáciu maštaľného hnoja s obsahom do 250 kg dusíka na hektár ročne. Žiadosť musí obsahovať vyhlásenie, že poľnohospodár s trávnym porastom sa podrobí všetkým kontrolám stanoveným v článku 9.

2. V každoročnej žiadosti uvedenej v odseku 1 sa žiadateľ písomne zaviaže splniť podmienky stanovené v článkoch 6 a 7.

Článok 5

Udeľovanie povolení

Povolenia na aplikáciu maštaľného hnoja s obsahom do 250 kg dusíka na hektár plochy ročne sa udeľujú za podmienok stanovených v článkoch 6 až 7.

Článok 6

Aplikácia hnoja a iných hnojív

1. Množstvo maštaľného hnoja pasúceho sa dobytka, ktoré sa každoročne aplikuje na pôdu v poľnohospodárskych podnikoch s trávnym porastom vrátane aplikácie samotnými zvieratami, neprekročí množstvo hnoja obsahujúce 250 kg dusíka na hektár, pričom musia byť splnené podmienky stanovené v odsekoch 2 až 8.

2. Celková dávka dusíka nepresiahne predpokladanú potrebu živín pre danú plodinu ani maximálnu mieru hnojenia pre daný poľnohospodársky podnik s trávnym porastom, ako sa stanovuje v akčnom programe pre dusičnany, pri zohľadnení prísunu z pôdy. Celková aplikácia dusíka sa rozlišuje podľa miery zaťaženia a produktivity na plochách s trávnym porastom.

3. V každom poľnohospodárskom podniku s trávnym porastom sa vypracúva a vedie plán hnojenia, v ktorom sa opisuje striedanie plodín na poľnohospodárskej pôde a plánovaná aplikácia hnoja a iných hnojív. Tento plán sa v poľnohospodárskom podniku s trávnym porastom vypracuje na každý kalendárny rok do 1. marca daného roka. V pláne hnojenia sú obsiahnuté aspoň tieto informácie:

a) plán striedania plodín, v ktorom sa musí špecifikovať plošná výmera parciel s trávnatou plochou a parciel s ostatnými plodinami vrátane náčrtu umiestnenia jednotlivých parciel;

b) počet hospodárskych zvierat v poľnohospodárskom podniku s trávnym porastom, opis systému ustajnenia a uskladnenia hnoja vrátane dostupných kapacít na uskladnenie hnoja;

c) výpočet dusíka a fosforu v hnoji vyprodukovanom v poľnohospodárskom podniku s trávnym porastom;

d) množstvo, druh a vlastnosti hnoja vyvezeného z poľnohospodárskeho podniku s trávnym porastom alebo dovezeného do takéhoto podniku;

e) predvídateľné požiadavky plodín na dusík a fosfor na každej parcele;

f) výsledky pôdnych rozborov s vyjadrením zásoby dusíka a fosforu, ak sú k dispozícii;

g) povaha hnojiva, ktoré sa má použiť;

h) výpočet dávky dusíka a fosforu z hnoja na jednotlivých parcelách;

i) výpočet dávky dusíka a fosforu z chemických a iných hnojív aplikovaných na jednotlivých parcelách.

Plán hnojenia sa reviduje najneskôr sedem dní po každej zmene poľnohospodárskych postupov v poľnohospodárskom podniku s trávnym porastom.

4. Každý poľnohospodársky podnik s trávnym porastom musí viesť evidenciu hnojenia vrátane informácií o podávaní dusíka a fosforu, ako aj o zaobchádzaní so znečistenou vodou. Táto evidencia sa predkladá príslušnému orgánu za každý kalendárny rok do 31. marca nasledujúceho kalendárneho roka.

5. V každom poľnohospodárskom podniku s trávnym porastom sa vykonávajú pravidelné rozbory obsahu dusíka a fosforu v pôde.

Odber vzoriek a rozbor sa vykoná najmenej raz za štyri roky v prípade každej homogénnej plochy poľnohospodárskeho podniku s trávnym porastom z hľadiska striedania plodín a pôdnych charakteristík.

Na každých päť hektárov poľnohospodárskej pôdy sa vykoná aspoň jeden rozbor.

V poľnohospodárskom podniku s trávnym porastom musia byť k dispozícii výsledky rozboru pôdy, pokiaľ ide o obsah dusíka a fosforu.

6. Maštaľný hnoj sa nesmie aplikovať na jeseň pred kultiváciou trávy.

7. Aspoň 50 % hnojovice vyprodukovanej v poľnohospodárskom podniku sa aplikuje do 15. júna. Po 15. júni sa použijú postrekovacie zariadenia, ktorými sa hnojovica aplikuje pri znížených emisiách amoniaku.

Článok 7

Obhospodarovanie pôdy

1. Dočasné trávne porasty sa rozorávajú na jar.

2. Po orbe trávy na všetkých typoch pôdy okamžite nasleduje výsadba plodín vyžadujúcich vysoké dávky dusíka.

3. Striedanie plodín nezahŕňa strukoviny ani iné rastliny, ktoré viažu dusík zo vzduchu. To sa však nevzťahuje na ďatelinu na trávnatých plochách s menej ako 50 % ďatelinovým porastom ani na iné strukoviny, ktoré sú podsievané trávou.

Článok 8

Monitorovanie

1. Príslušné orgány zabezpečia v každom okrese vypracovanie a každoročnú aktualizáciu máp znázorňujúcich percentuálny podiel poľnohospodárskych podnikov s trávnym porastom, percentuálny podiel hospodárskych zvierat a percentuálny podiel poľnohospodárskej pôdy, na ktorú sa vzťahuje povolenie, ako aj máp miestneho využívania pôdy.

2. Príslušné orgány monitorujú pôdu, povrchovú vodu a podzemnú vodu a poskytnú Komisii údaje o koncentráciách dusíka a fosforu v pôdnej vode, o mineralizovanom dusíku v pôdnom profile a o koncentráciách dusičnanov v podzemnej a povrchovej vode, a to za podmienok s výnimkou aj bez nej. Monitorovanie sa vykonáva na úrovni jednotlivých polí poľnohospodárskeho podniku a v rámci monitorovacích poľnohospodárskych spádových oblastí. Miesta monitorovania musia byť zvolené tak, aby boli zastúpené hlavné typy pôdy a intenzity hnojenia, prevažujúce postupy hnojenia a hlavné plodiny.

3. Príslušné orgány vykonajú posilnené monitorovanie vody v poľnohospodárskych spádových oblastiach, ktoré sa nachádzajú v blízkosti najcitlivejších vodných útvarov.

4. Príslušné orgány vykonajú prieskumy miestneho využívania pôdy, striedania plodín a poľnohospodárskych postupov pre poľnohospodárske podniky s trávnym porastom, na ktoré sa vzťahujú povolenia.

5. Zhromaždené informácie a údaje z rozboru živín podľa článku 6 ods. 5 a z monitorovania uvedeného v odseku 2 tohto článku sa použijú na modelové výpočty rozsahu úbytku dusíka a fosforu z poľnohospodárskych podnikov s trávnym porastom, na ktoré sa vzťahujú povolenia.

Článok 9

Kontroly

1. Príslušné orgány zabezpečia, aby sa všetky žiadosti o povolenia podrobili administratívnej kontrole. Ak sa touto kontrolou preukáže, že nebudú splnené podmienky stanovené v článkoch 6 a 7, žiadosti sa zamietnu a žiadateľ bude informovaný o dôvodoch zamietnutia.

2. Príslušné orgány na základe analýzy rizík, výsledkov kontrol v predošlých rokoch a výsledkov všeobecných náhodných kontrol uplatňovania írskych právnych predpisov, ktorými sa vykonáva smernica 91/676/EHS, zostavia program inšpekcií v teréne pre poľnohospodárske podniky s trávnym porastom. Inšpekciami v teréne sa overí súlad s podmienkami stanovenými v článkoch 6 a 7 tohto rozhodnutia a musia zahŕňať aspoň 5 % poľnohospodárskych podnikov, ktoré využívajú povolenia.

3. Ak z overenia vyplynie nedodržanie požiadaviek tohto rozhodnutia, príslušné orgány prijmú potrebné opatrenia na nápravu. Poľnohospodárom, ktorí neplnia požiadavky článkov 6 a 7, sa udelí pokuta v súlade s vnútroštátnymi predpismi a môžu byť vylúčení z udeľovania povolení v nasledujúcom roku.

4. Príslušným orgánom sa zveria potrebné právomoci a prostriedky na overenie súladu s podmienkami povolenia udeleného na základe tohto rozhodnutia.

Článok 10

Podávanie správ

Príslušné orgány každý rok najneskôr do 30. júna predložia Komisii správu s týmito informáciami:

a) mapy znázorňujúce pre každý okres percentuálny podiel poľnohospodárskych podnikov s trávnym porastom, percentuálny podiel hospodárskych zvierat a percentuálny podiel poľnohospodárskej pôdy, na ktorú sa vzťahujú povolenia, ako aj mapy miestneho využívania pôdy uvedené v článku 8 ods. 1;

b) výsledky monitorovania koncentrácií dusičnanov v podzemných a povrchových vodách vrátane informácií o vývoji kvality vody, a to za podmienok s výnimkou aj bez nej, ako aj vplyv uplatňovania výnimky udelenej v tomto rozhodnutí na kvalitu vody, ako sa uvádza v článku 8 ods. 2;

c) výsledky monitorovania pôdy, pokiaľ ide o koncentrácie dusíka a fosforu v pôdnej vode a o mineralizovaný dusík v pôdnom profile, a to za podmienok s výnimkou aj bez nej, ako sa uvádza v článku 8 ods. 2;

d) zhrnutie a vyhodnotenie údajov získaných z posilneného monitorovania vody, ako sa uvádza v článku 8 ods. 3;

e) výsledky prieskumu miestneho využívania pôdy, striedania plodín a poľnohospodárskych postupov, ako sa uvádza v článku 8 ods. 4;

f) výsledky modelových výpočtov rozsahu úbytku dusíka a fosforu, ako sa uvádza v článku 8 ods. 5;

g) vyhodnotenie plnenia podmienok uplatňovania povolení na základe výsledkov administratívnych kontrol a inšpekcií v teréne, ako sa uvádza v článku 9 ods. 1 a 2;

h) porovnávacia analýza kontroly poľnohospodárskych podnikov s trávnym porastom v Írsku, na ktoré sa vzťahujú povolenia a tých, na ktoré sa nevzťahujú. Táto analýza musí obsahovať údaje o ročných inšpekciách, administratívnych kontrolách, poľnohospodárskych inšpekciách v rámci opatrení krížového plnenia a štatistické údaje o nedodržiavaní pravidiel.

Článok 11

Uplatňovanie

Toto rozhodnutie sa uplatňuje v kontexte Írskeho akčného programu, tak ako sa implementuje v nariadeniach *Európskej únie (správna poľnohospodárska prax zameraná na ochranu vôd) z roku 2017 (právny akt č. 605 z roku 2017).*

Toto rozhodnutie sa uplatňuje do 31. decembra 2021.

Článok 12

Adresát

Toto rozhodnutie je určené Írsku.

V Bruseli 8. februára 2018

Za Komisiu
Karmenu VELLA
člen Komisie